

Scheef asset management

Ype Wijnia en John de Croon

22 februari 2013

Deze column gaat over scheve assets. Of beter: over scheve verhoudingen in asset management. Daarover zo meteen meer.

Bij scheve assets hebben we allemaal wel een beeld. Denkt u bijvoorbeeld eens aan een toren. De kans is groot dat u nu aan de toren van Pisa dacht. Maar dichterbij huis komen ook scheve torens voor. Bij ons in Nederland bijvoorbeeld. In Leeuwarden staat de (nooit afgebouwde) kerktoeren genaamd 'Oldehove'. In Delft heeft men de Oude Kerk en in Bedum is er de Walfriduskerk¹. Die laatste kerk staat volgens Wikipedia bijna net zo scheef als de toren van Pisa. Voor de goede orde: die toren stond al scheef voordat de gaswinning in Groningen begon. Het heeft dus niets met de recente aardbevingen in het gebied te maken. Toch is er wel iets scheefs aan de hand met noord Groningen op het gebied van asset management (foto: wikipedia commons).

Even terug naar de berichten. Begin februari werd een aantal aardbevingen waargenomen in het gebied, waarvan de sterkste opliep tot een kracht van 3,2 op de schaal van Richter. Door de aardbevingen ontstond schade aan huizen. Dat waren voornamelijk scheuren in de muren, verzakkingen en dergelijke. Op zichzelf is dit niets nieuws. Al sinds de gaswinning in het gebied begon is de bodem lichtjes aan het dalen, en dat gaat nu eenmaal met horten en stoten. Het is 100% zeker dat de verzakking en de bijbehorende aardbevingen door de aardgaswinning komt. De Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM), die verantwoordelijk is voor de winning van het gas, heeft daarom een fonds beschikbaar om de geleden schade te compenseren c.q. de huizen te repareren. Het is een systeem dat al jaren functioneert, en je zou dus zeggen dat het business as usual is als de aarde weer eens een beetje trilt.

Desondanks ontstond er toch ophef in de afgelopen maand. Volgens de gegevens van het KNMI neemt het aantal bevingen toe zoals in de grafiek op de volgende pagina te zien is.

Niet zo mooi, zult u nu zeggen. Maar het is wel belangrijk even naar de magnitude van de voorkomende aardbevingen te kijken. De aardbevingen die in aantal toenemen hebben een magnitude van meer dan 1,5 (de blauwe lijn) maar minder dan 2 (de rode lijn). Dat is normaal gesproken niet voelbaar, maar toevallig door de ondiepe ligging van de bevingen in Groningen daar net wel. Zelfs de iets zwaardere bevingen (tot nu toe de zwaarste was 3,6) zijn niet erger dan een zware vrachtwagen die langs rijdt. Om de zaken wat meer in perspectief te plaatsen: wereldwijd zijn er dagelijks duizenden aardbevingen van het niveau dat in Groningen wordt waargenomen².

Het echte probleem zit hem dan ook niet in de bevingen zelf, maar in de scheve verdeling van de baten en de lasten. De gaswinning in Groningen levert de Nederlandse staat heel veel geld op, vanaf eind jaren '50 al meer dan 150 miljard euro³. Per jaar is het op dit moment ongeveer 4 miljard euro⁴. Dit is veel meer dan wat er aan schade ontstaat. Redenerend vanuit de welvaartstheorie kan de geleden schade gecompenseerd worden waarna er netto wat overblijft en het winnen van het gas levert dus

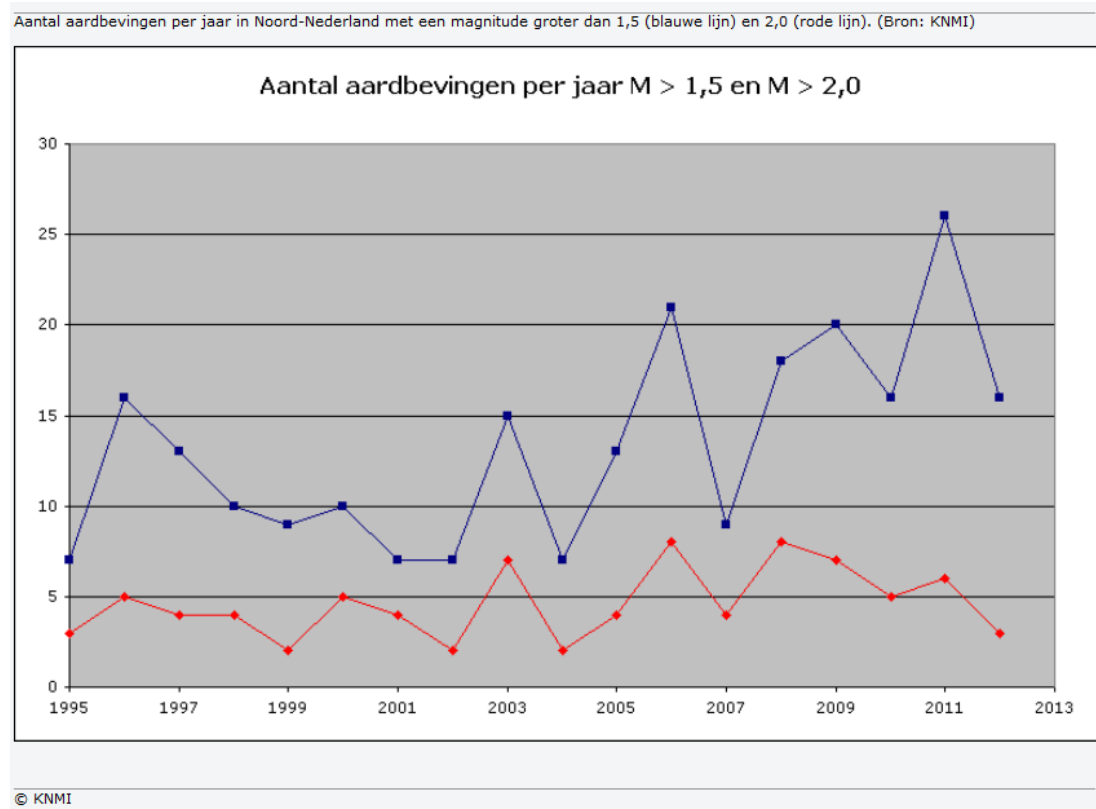
¹ http://nl.wikipedia.org/wiki/Categorie:Scheve_toren

² http://nl.wikipedia.org/wiki/Schaal_van_Richter

³ <http://www.gic.nl/gic/commentaar/gronings-aardgas-leverde-150-miljard-op-is-snelle-trein-dan-echt-teveel-gevraagd>

⁴ <http://www.partijvoorhetnoorden.nl/nieuwsbrief/nb.php?nr=17>

netto een welvaartsstijging op. Het scheve is alleen dat die welvaart niet terecht komt in Groningen, wat van oudsher toch al niet zo'n rijke streek is, maar in de randstad waar het wordt uitgegeven aan zeer waardevolle projecten als een hogesnelheidslijn van Amsterdam naar Brussel (die het niet doet) in plaats dat er een hogesnelheidslijn aangelegd wordt naar Groningen (afgewezen want te duur).

Bovendien lijkt het (het is in ieder geval de perceptie van de mensen die er wonen) dat er zeer karig met de compensatie wordt omgegaan. Gedupeerden kunnen de exploitant (de Nederlandse Aardolie Maatschappij – NAM) hiervoor aansprakelijk stellen. Maar hierover is meer en meer onvrede waarneembaar in Groningen. De burgemeester van Loppersum stelt dat meestal maar enkele honderden euro's worden uitgekeerd, wat te weinig is om de schade te vergoeden (bron: NOS website⁵). Volgens die burgemeester 'is er een moeheid toegeslagen onder de dorpingen om de schade te melden'. Geen wonder dat er dan aan de bel getrokken wordt.

De discussie die even speelde om dan maar met de winning te stoppen is vanuit welvaartsperspectief ridicul, de baten van de winning zijn veel hoger dan de kosten en het risico. Maar een iets ruimhartiger compensatie om de lokale bevolking te vriend te houden is toch zeker niet teveel gevraagd? Draagvlak voor de activiteiten is tenslotte ook gewoon een asset die gemanaged moet worden.

John de Croon en Ype Wijnia zijn partner bij AssetResolutions B.V., een bedrijf dat ze samen hebben opgericht. Beurtelings geven ze in deze column hun visie op een aspect van asset management. De columns staan gepubliceerd op de website van AssetResolutions, www.assetresolutions.nl/nl/column

⁵ <http://nos.nl/artikel/407807-nam-moet-meer-vergoeden.html>